

Rapport

Deltagande i Yrkesmässig Handledning i Vård & Omsorg, YHVO (2016–2023)
i Förstärkt yrkesintroduktion, FYI på Sahlgrenska Universitetssjukhuset för
nyutbildade och nyanställda undersköterskor

Av

Lotta Carlson lotta.carlson@vgregion.se

Margaretha Jenholt Nolbris margaretha.nolbris@vgregion.se

Bakgrund. I utvärderingsrapporten av Förstärktyrkesintroduktion, FYI på Sahlgrenska Universitetssjukhuset för nyutbildade och nyanställda undersköterskor, beskrivs att Syftet är för deltagarna i FYI är; att få en trygg miljö som nyexaminerad och nyanställd få möjlighet att växa in i sin nya yrkesroll genom handledning och reflektion. FYI beskrivs som en möjlighet för deltagarna att medverka i en lärande arbetsmiljö genom att kombinera klinisk träning, yrkesmässig handledning i vård och omsorg, YHVO samt arbete på olika avdelningar med en tillsvidareanställning som grund. FYI beskrivs också som den första i VGR:s karriärutvecklingsmodell för undersköterskor.

YHVO är en grupprocess i en handledningsgrupp med ett pedagogiskt synsätt.

En handledningsgrupp består av 5–8 deltagare som träffas 1,5 timme regelbundet, varannan vecka totalt 12 tillfällen. Gruppdeltagarna är undersköterskor men tillhöra olika avdelningar och verksamhetsområden på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Omvårdnadshandledarna är utbildade omvårdnadshandledare med 30 högskolepoäng i ämnet.

Att delta i YHVO innebär, närvaro med kollegor som reflekterar tillsammans, kontinuitet genom regelbundna träffar och sekretess av det som sägs i rummet. YHVO ger deltagaren möjlighet att få bekräftelse och stöd samt att reflektera över sin yrkesroll, omvårdnads och arbetssituationer (2).

Metoden som används för utvärderingen av deltagande i YHVO, är kvantitativ (Polit & Beck, 2016) med en enkät, programmet ES-maker används som datainsamlingsmetod. Insamlingsperioden pågick under åren 2016–2023

Demografiska data. Deltagarna har ett medelvärde på ålder 32,8 och ett medianvärde ålder 30 år. Medelvärdet på antal år deltagare arbetat i vården är 6,29 år och medianvärdet är 3 år. Av deltagarna i studien är det 94 kvinnor och 9 män. 84 av deltagarna har inte tidigare deltagit i YHVO medan 19 av deltagarna tidigare har deltagit i yhvo. Alla deltagare är utbildade undersköterskor som ingår i FYI och arbetar på Sahlgrenska Universitet sjukhuset i Göteborg.

Resultatet redovisas i tabeller och beskrivande text. Frekvenstabellerna presenterar svaren på frågor där svarsalternativen utgörs av en olika upplevelser med hjälp av en likertskala, för att förenkla presentationen av resultaten har svaren på enkätens 6-gradiga svarsalternativ slagits ihop (dikotomiseras) för att identifiera de handleddas svar av att ha deltagit i POH (Polit & Beck, 2016). Svaren har en sex gradig skala från 1 i mycket låg grad till 6 i mycket hög grad, presenteras i bilaga 1.

Citat har använts för att förstärka resultatet.

Alla 211 som deltog i YHVO blev tillfrågade om att svara på utvärderingsenkäten. 103 deltagare svarade innebar en svarsfrekvens på 48,82 %. Bortfallet berodde på att de som inte deltog vid utvärderingstillfället inte utvärderade, trots att de blev kontaktade och blev erbjudna att svara på utvärderingsenkäten.

Enkäten som använts är ett frågeformulär med 30 frågor.

Fråga 1 - 9 beskriver de deltagare som deltagit i studien, detta för att få en överblick över vilka individer som svarat på enkäten, vilken ålder de har, hur länge de har arbetat i vården, över hur lång tid deltagandet var, om de tidigare har deltagit i YHVO och vilken yrkeskategori de tillhör.

Fråga 10 – 15 beskriver upplevelse av att delta i YHVO.

Flertalet tycker att de är motiverade till att gå i YHVO, att de är trygga i gruppen, upplever att de kan vara sig själva och att de har förtroende för gruppen

Fråga 16 – 21 har som syfte att utvärdera om deltagarna som deltagit YHVO har upplevt att de fått bekräftelse.

De allra flesta deltagarna har upplevt att de blivit bekräftade i sitt deltagande i YHVO, av gruppen och omvårdnadshandledaren. Majoriteten har upplevt att YHVO har fokuserat på deras arbete. De tycker att deras situation har blivit belyst på ett djupare plan och att det har varit lärorikt att lyssna på de övriga deltagarna i gruppen.

Fråga 22– 30 redogör för om deltagandet i YHVO medför några ”vinster” för dem i sin yrkesroll, sina omvårdnads och arbetssituationer.

Många av deltagarna utvärderar att YHVO har varit lärorikt och stärkande både yrkesmässigt och personligt.

En av grundstenarna för att uppnå goda effekter av YHVO är att det skall finnas trygghet i handledningsrummet och gruppen. Trygghet i YHVO skapas av att det finns tydliga ramar för YHVO, att regelbundet reflektera med kollegor och att det är sekretess kring det som sägs i rummet.

Frågor 10 - 15 Min upplevelse att delta i YHVO	I mycket låg grad 1-3	I mycket hög grad 4-6
10. Jag känner mig motiverad att delta i handledningen	13	90
11. Jag känner mig trygg i gruppen.	1	102
12. Jag upplever att jag kan vara mig själv i gruppen	3	100
13. Jag känner förtroende för gruppen.	3	100
14. Det är en tillåtande atmosfär i gruppen.	1	102
15. Jag känner mig fri att uttrycka min mening i gruppen	2	101

”Det har varit roligare än vad jag trodde och det var givande att spendera tid tillsammans med andra man inte känner”

” Bra blandning av deltagare”

Deltagarna får genom att delta i YHVO en gemenskap med möjlighet att reflektera och bli medvetna över händelser och upplevelser i sin yrkesroll i sitt omvårdnadsarbete och arbete. De får reflektera över sina tankar kring upplevelser i sitt arbete. De får också möjlighet att lyssna på sina kollegor, ge och få feedback på sitt arbete och sin yrkesroll. Deltagande i YHVO möjliggör för dem att ge och få stöd av varandra och sin omvårdnadshandledare.

Frågor 16 – 20 Bekräftelse i min yrkesroll	I mycket låg grad 1-3	I mycket hög grad 4-6
16. Handledningen fokuserar på omvårdnadssituationer	4	99
17. Jag tycker att yrkesrollen tydliggjorts på ett tillfredsställande sätt under handledningen.	6	97
18. Jag tycker att jag får bekräftelse från handledaren.	2	101
19. Jag tycker att jag får bekräftelse från övriga	3	100

gruppdeltagare.		
20. Jag tycker att jag lär mig av de övriga gruppdeltagarnas berättelser.	7	96
21. Mina erfarenheter blir belysta på ett djupare plan.	8	95

” Tycker det har varit väldigt trevligt under handledningen och jag upplever att jag är värd mer än vad jag själv tycker”

. ”Det har hjälpt mig mycket under min första tid”

I handledningsrummet får deltagarna en plats för gemenskap och tillit, med möjlighet att dela och lyssna till sina kollegors situationer.

I ett aktivt reflektivt deltagande i YHVO kan deltagarna lära sig olika sätt att bemöta patienter och kollegor. Reflektion kan förbättra och medföra att deltagarna ser och upplever ytterligare en dimension i sitt arbete och i sin yrkesroll samt att de utvecklar sin kunskap genom att knyta ihop teori och praktik.

Att delta i processen i YHVO, ger möjlighet till lärande och utveckling, både på person- och gruppnivå. I YHVO kan deltagarna på ett distanserat sätt reflektera över olika arbetssituationer och se sin utveckling i sin nya yrkesroll.

Frågor 22 – 20 Mina ”vinster” i att delta i YHVO	I mycket låg grad 1-3	I mycket hög grad 4-6
18. Handledningen har förbättrat min verbala förmåga.	23	79
19. Handledningen stärker min analytiska förmåga.	13	90
20. Handledningen stärker min sociala förmåga.	18	85
21. Handledningen stärker min förmåga att reflektera.	13	90
22. Handledningen stärker min självkänsla.	16	87
23. Handledningen stärker min förmåga att ta emot feedback.	13	90
24. Handledningen stärker min förmåga att ge feedback.	11	92
25. Handledningen stärker min förmåga att knyta ihop teori och praktik.	13	90
26. Handledning stärker mig i min i yrkesprofession.	13	90
27. Handledningen stärker mig i mitt omvårdnadsarbete.	17	85

” Reflektionshandledningen har stärkt min roll som undersköterska och har även fått bättre självförtroende”

” Reflektionshandledningen har fått mig att känna mig mer trygg i min arbetsroll”

Det fanns även andra kommentarer som att omvårdnadshandledningen skulle varit bättre om den var tidigare eller senare på dagen. Ett fåtal som är missnöjda: Omvårdnadshandledning inte gett så mycket lär sig mer på avdelningen.

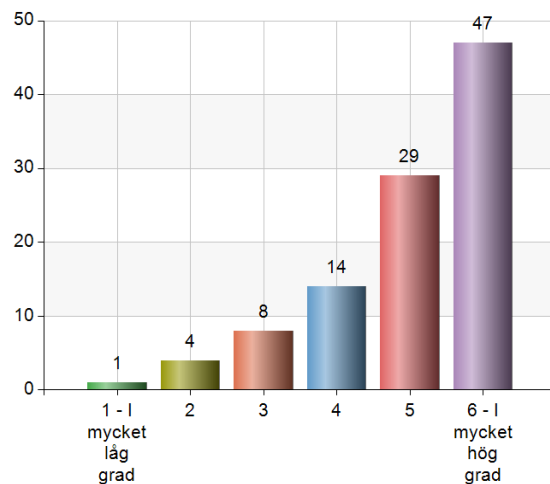
Referenser

1. L, Carlson, E Olsson, G.Length Persson, M Jenholt Nolbris - Informations dokument Processinriktad omvårdnadshandledning (POH) .
2. Polit DF, Tatano Beck C. *Nursing research: generating and assessing evidence for nursing practice*. Lippincott Williams & Wilkins 2016

Bilaga 1 FYI 1-12

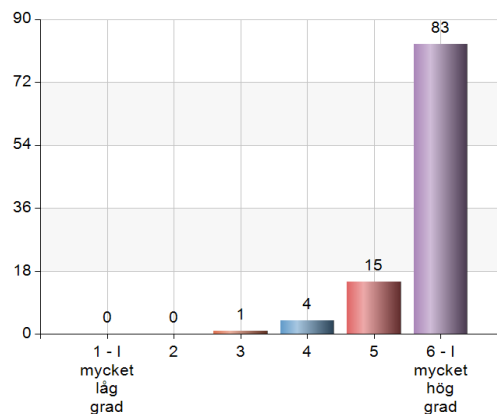
Jag känner mig motiverad att delta i handledningen

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	1	1
2	4	3,9
3	8	7,8
4	14	13,6
5	29	28,2
6 - I mycket hög grad	47	45,6
Total	103	100

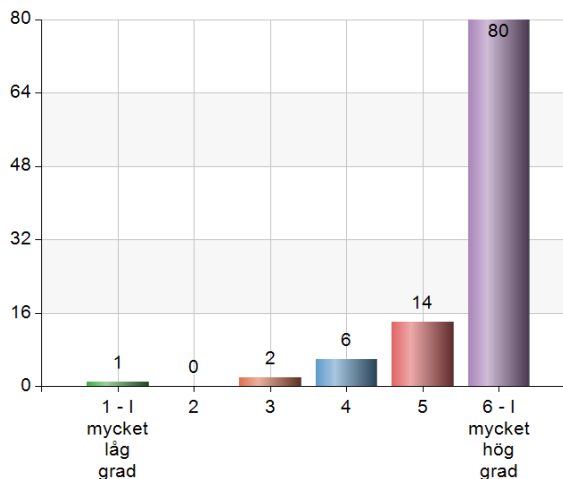
Jag känner mig trygg i gruppen

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	0	0
2	0	0
3	1	1
4	4	3,9
5	15	14,6
6 - I mycket hög grad	83	80,6
Total	103	100

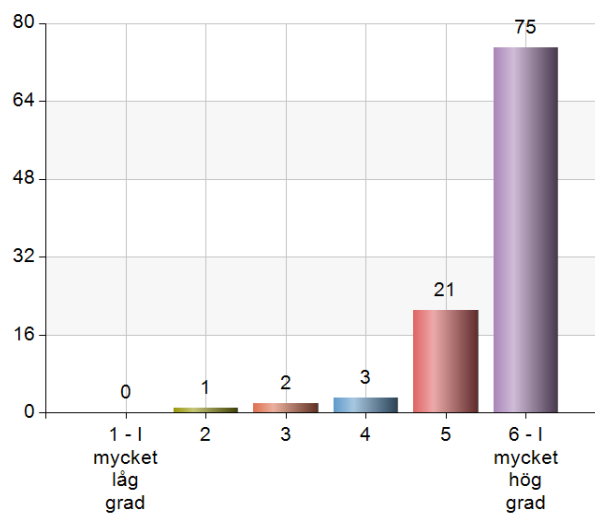
Jag upplever att jag kan vara mig själv i gruppen

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	1	1
2	0	0
3	2	1,9
4	6	5,8
5	14	13,6
6 - I mycket hög grad	80	77,7
Total	103	100

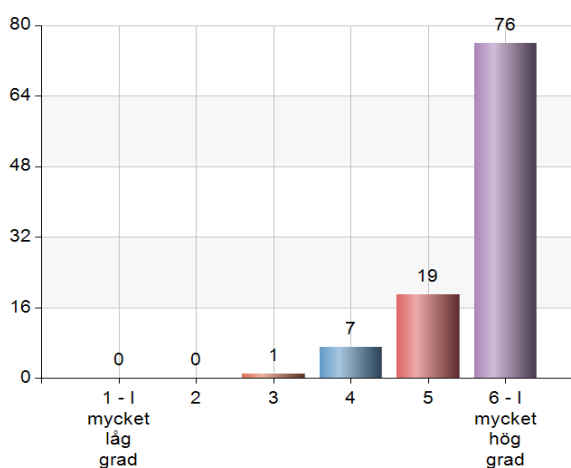
Jag känner förtroende för gruppen

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	0	0
2	1	1
3	2	2
4	3	2,9
5	21	20,6
6 - I mycket hög grad	75	73,5
Total	102	100

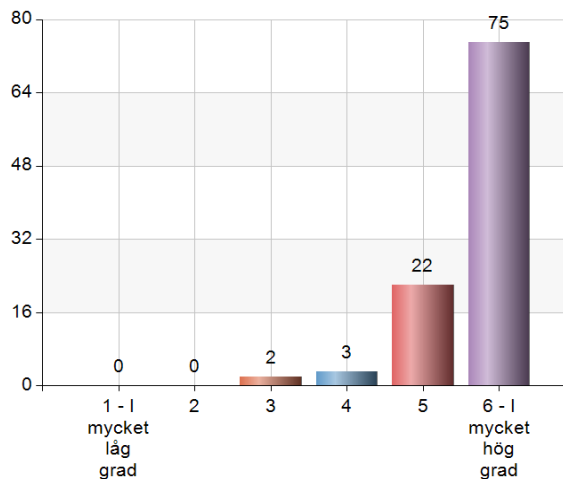
Det är en tillåtande atmosfär i gruppen

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	0	0
2	0	0
3	1	1
4	7	6,8
5	19	18,4
6 - I mycket hög grad	76	73,8
Total	103	100

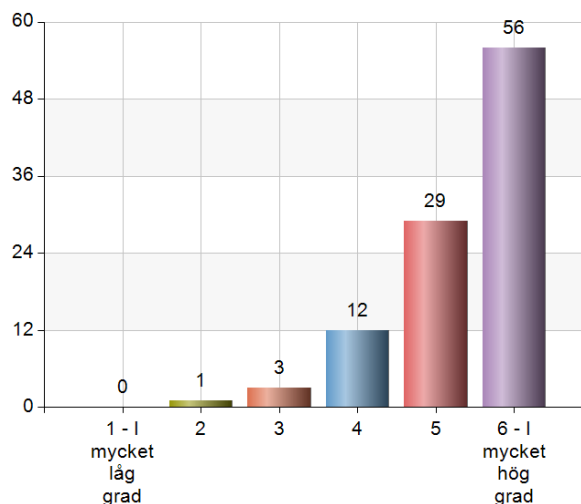
Jag känner mig fri att uttrycka min mening i gruppen

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	0	0
2	0	0
3	2	2
4	3	2,9
5	22	21,6
6 - I mycket hög grad	75	73,5
Total	102	100

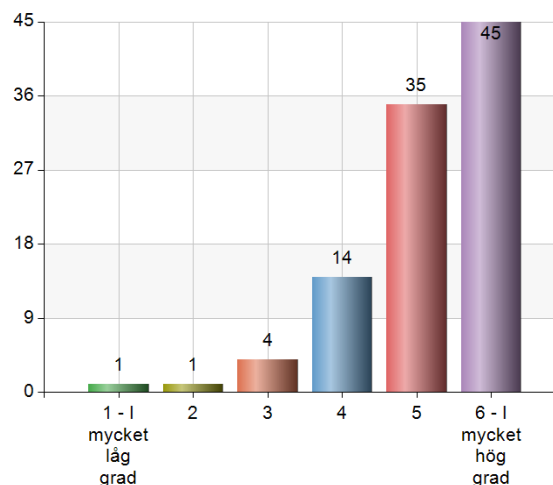
Handledningen fokuserar på omvårdnadssituationer

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	0	0
2	1	1
3	3	3
4	12	11,9
5	29	28,7
6 - I mycket hög grad	56	55,4
Total	101	100

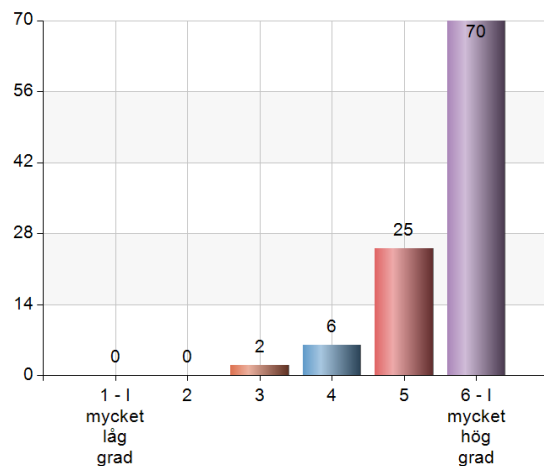
Jag tycker att yrkesrollen har tydliggjorts på ett tillfredsställande sätt under handledningen

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	1	1
2	1	1
3	4	4
4	14	14
5	35	35
6 - I mycket hög grad	45	45
Total	100	100

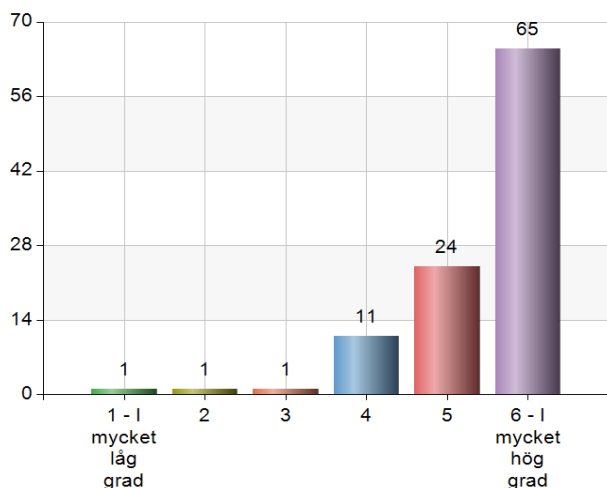
Jag tycker att jag får bekräftelse av handledaren

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	0	0
2	0	0
3	2	1,9
4	6	5,8
5	25	24,3
6 - I mycket hög grad	70	68
Total	103	100

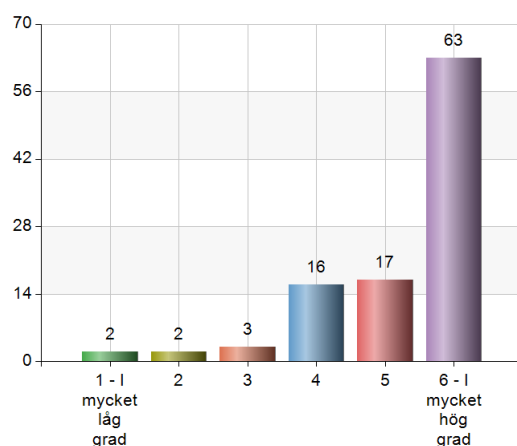
Jag tycker att jag får bekräftelse från övriga gruppdeltagare

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	1	1
2	1	1
3	1	1
4	11	10,7
5	24	23,3
6 - I mycket hög grad	65	63,1
Total	103	100

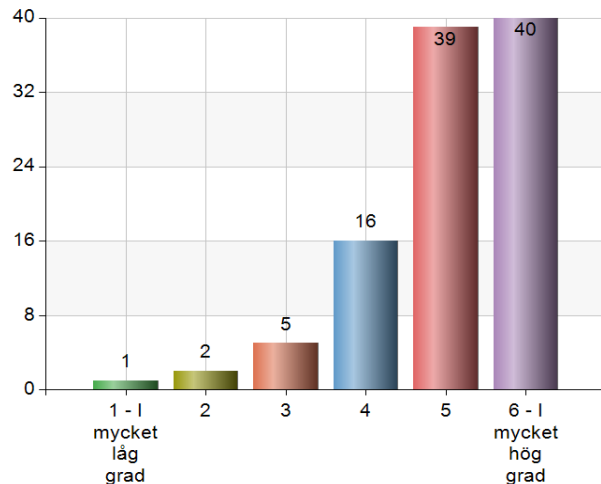
Jag tycker att jag lär mig av de övriga gruppdeltagarnas berättelser

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	2	1,9
2	2	1,9
3	3	2,9
4	16	15,5
5	17	16,5
6 - I mycket hög grad	63	61,2
Total	103	100

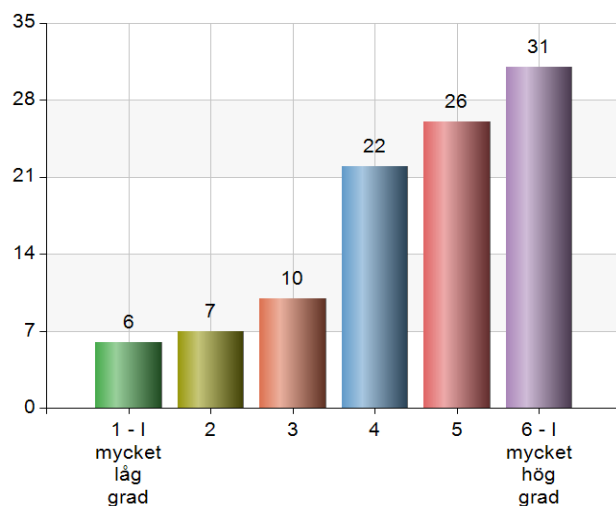
Mina erfarenheter blir belysta på ett djupare plan

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	1	1
2	2	1,9
3	5	4,9
4	16	15,5
5	39	37,9
6 - I mycket hög grad	40	38,8
Total	103	100

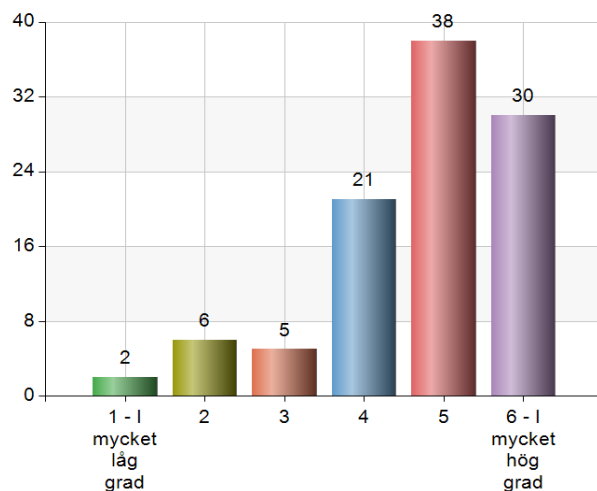
Handledningen har förbättrat min verbala förmåga i mitt yrkesutövande.

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	6	5,9
2	7	6,9
3	10	9,8
4	22	21,6
5	26	25,5
6 - I mycket hög grad	31	30,4
Total	102	100

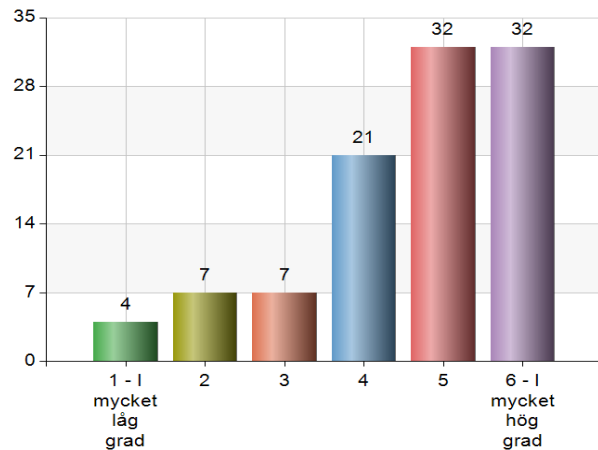
Handledningen stärker min analytiska förmåga i mitt yrkesutövande.

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	2	2
2	6	5,9
3	5	4,9
4	21	20,6
5	38	37,3
6 - I mycket hög grad	30	29,4
Total	102	100

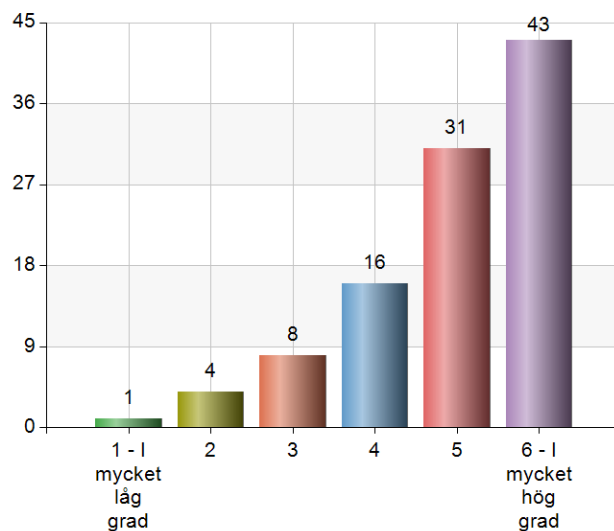
Handledningen stärker min sociala förmåga i mitt yrkesutövande.

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	4	3,9
2	7	6,8
3	7	6,8
4	21	20,4
5	32	31,1
6 - I mycket hög grad	32	31,1
Total	103	100

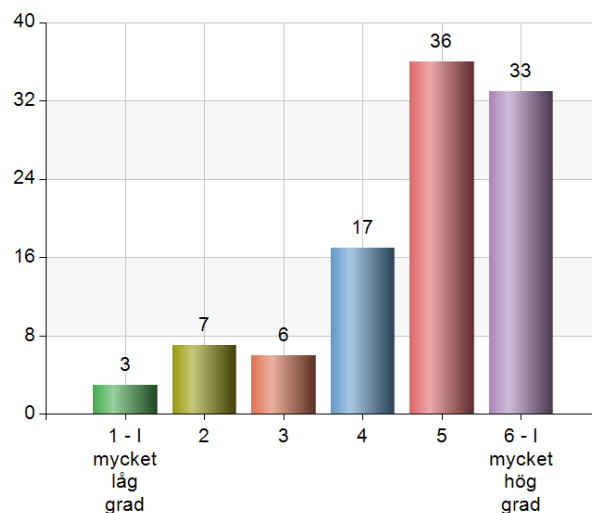
Handledningen stärker min förmåga att reflektera i mitt yrkesutövande.

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	1	1
2	4	3,9
3	8	7,8
4	16	15,5
5	31	30,1
6 - I mycket hög grad	43	41,7
Total	103	100

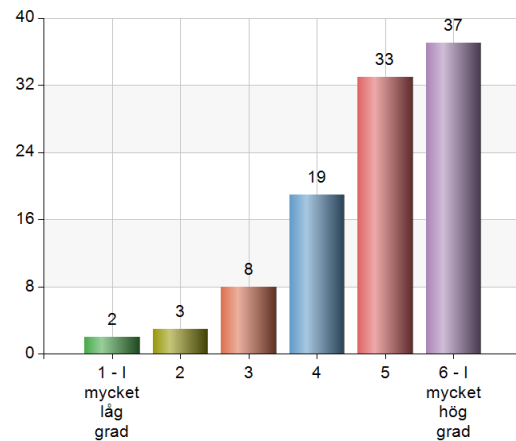
Handledningen stärker min självkänsla i mitt yrkesutövande.

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	3	2,9
2	7	6,9
3	6	5,9
4	17	16,7
5	36	35,3
6 - I mycket hög grad	33	32,4
Total	102	100

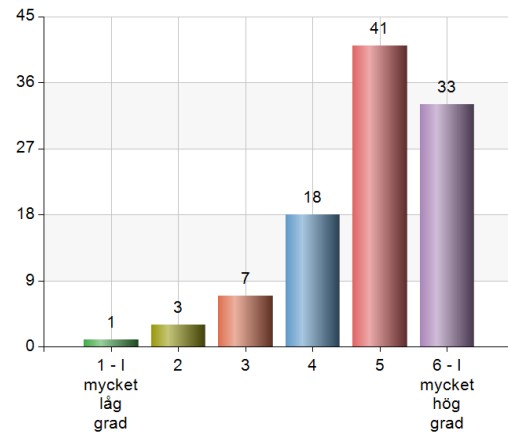
Handledningen stärker min förmåga att ta emot feedback

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	2	2
2	3	2,9
3	8	7,8
4	19	18,6
5	33	32,4
6 - I mycket hög grad	37	36,3
Total	102	100

Handledningen stärker min förmåga att ge feedback

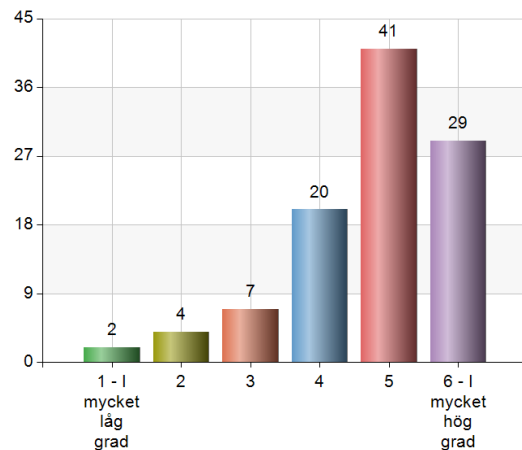
Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	1	1
2	3	2,9
3	7	6,8
4	18	17,5
5	41	39,8
6 - I mycket hög grad	33	32
Total	103	100

100% (103/103)

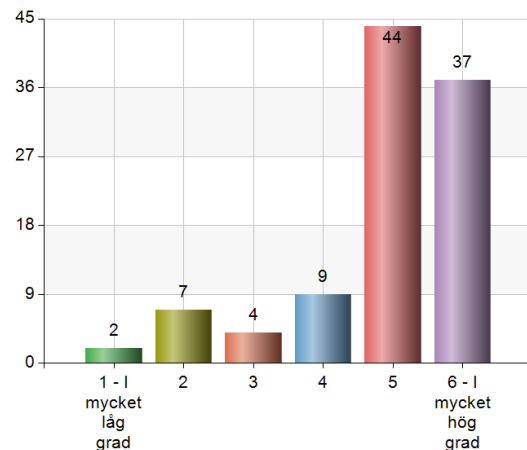
Handledningen stärker min förmåga att knyta ihop teori och praktik

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	2	1,9
2	4	3,9
3	7	6,8
4	20	19,4
5	41	39,8
6 - I mycket hög grad	29	28,2
Total	103	100

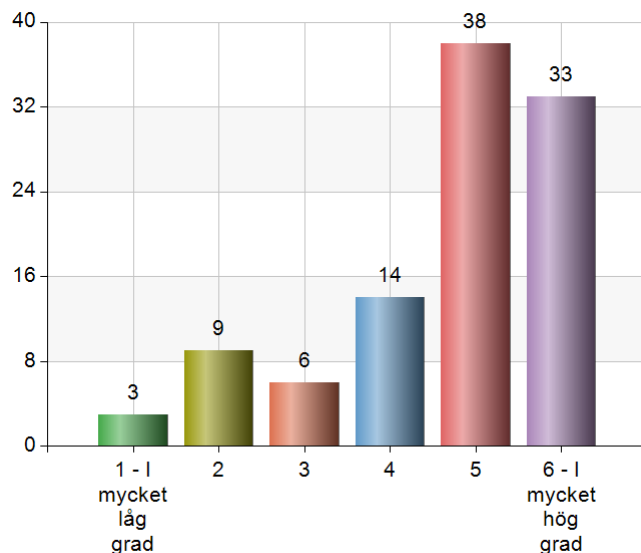
Handledningen stärker mig i min yrkesprofession

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	2	1,9
2	7	6,8
3	4	3,9
4	9	8,7
5	44	42,7
6 - I mycket hög grad	37	35,9
Total	103	100

Handledningen stärker mig i mitt omvårdnadsarbete

Namn	Antal	%
1 - I mycket låg grad	3	2,9
2	9	8,7
3	6	5,8
4	14	13,6
5	38	36,9
6 - I mycket hög grad	33	32
Total	103	100

Något övrigt som du vill tillägga?

Var något skeptisk från början men har blivit bättre med tiden. Fått nya vänner.

Det har varit roligare än vad jag trodde och det var givande att spendera tid tillsammans med andra man inte känner ♥

Jag lärde mig många saker från vår handledare.

Det hade varit bättre om man kom in i sitt nya jobb. Jag kända att det blev mycket för mig.

Tack!

Tycker det har varit väldigt trevligt under handledningen och jag upplever att jag är värd mer än vad jag själv tycker.

Haft en lyhörd handledare ♥

Det hade varit bra om man fick fler heldagar i stället för några halva.

Min handledare har varit oerhört kompetent. Det har hjälpt mig mycket under min första tid

på SU.

Tycker det kunde bytts om från sent till tidigt reflektionstillfälle efter sommaren - halva tiden

Riktig tacksam för denna tid!

Reflektionshandledningen har fått mig att känna mig mer trygg i min arbetsroll.

Jag är jättenöjd med allt!

Reflektionshandledningen har varit kanon!

Reflektionshandledningen har varit perfekt. Jag har lärt mig så mycket.

Tack så mycket för denna lärorikt och givande utbildning.

Duktig och kunnig handledare

Jag kommer sakna gruppen, få komma bort från avdelningen och reflektera

Bra utformat

Reflektionshandledningen har stärkt min roll som undersköterska och har även fått bättre självförtroende

Empatisk och fin handledare som uppmuntrar till samtal. Bra blandning av "elever"